

„Radio, ech hunn dech gär!“

Vic Fischbach

Pseudemys scripta elegans. Den Numm vu menger éischer Léift matzen an der Pubertéit: Rotwangenschmuckschildkröte! Ech war begeeschtert vu Reptilien, déi aus enger Zäit kommen, déi mir haut *Jurassic Parc* nennen. Iwwerliewenskënschtler. Mat Kollegen hunn ech deen een an deen anere Virtrag gehalen iwwer Deckelsmouken, Krokodiller, Eidechsen, a fir d'Saach ze professionaliséieren, goufen d'Texter op engem Telefunken-Tounband opgeholl. Méng éischt Erfahrung mam Audio.

Direkt no der Pubertéit, déi zweet Léift: d'Buch! Ech hunn drop an derwiddergelies, Däitsch, Franséisch, Englesch an heiansdo Italiensch. Natierlech wollt ech keng hallef Saache maachen, ma esou séier wéi méiglech e berühmte Schrëftsteller ginn. Ech hunn Texter geschriwwen an déi da – mat Musek ënnermoolt – opgeholl. Wat de Léo Ferré mam *Bateau ivre* konnt maachen, huet dach fir en nei gebuerent Genie missen e Kannerspill sinn! Während den Enregistrementer houng un der Schlofkummerdier d'Schëld: „Achtung! Sendung läuft!“ D'Mamm sollt sech ënnerstoën, a mäin Zëmmer ze komme fir ze stëbsen! Ech war all Kéiers frustréiert iwwer meng schappeng Texter an nach vill méi iwwer déi technesch Qualitéite vum Enregistrement; trotzdem: et war meng zweet Experienz mam Audio.

D'Liewen huet mech schliesslech op Paräis gefouert. Ech war begeeschtert vum Flair vun dëser Stad: alles war deemools am Denke méiglech, jo esouguer erwünscht; extrem *open-minded*! D'Fransouse goufen d'Gefill net lass, zu de grouse Gewënner nom Zweete Weltkrich ze gehéieren – obwuel si jo net op Yalta invitéiert gi waren –, et krut een nach iwwerall de leschten Hauch vum Mee 68 ze richen, an ech sinn Deeg a virun allem Nuechte laang duerch d'Paräisser Gaassen a Bistrot gezunn, ëmmer op der Sich no neiëm Fräiheitsdenken. Den Ënnerscheid tëscht der Paräisser Mentalitéit an där zu Lëtzebuerg war viru véierzeg Joer enorm, mä grouse Brudder, dee schon deemools an der Metropole gewonnen a geschafft huet, konnt vill zu menger perséinlecher Entwécklung bäidroen.

Elo hat ech et jo tatsächlech vergiess: ech goug op Paräis, fir Journalismus ze léieren, an der *École supérieure de Journalisme*, eng kleng Privatschoul, déi haut an där Form net méi méiglech wier: e puer honnert Studente souzen an engem ale muffege Sall, déi meescht mat der Flutsch am Bak, ënnert hinne vill Türken, allegueren, fir an der Heemecht laanscht de Militärdéngscht ze kommen. Frot mech net firwat, ma ech hat mech um Enn vun den Etuden als Krichskorrespondent gemellt, an d'*Agence France-Presse* hat mech tatsächlech selektionéiert fir an d'Gaza- an an

d'Jaffa-Sträif; ma e jonkt Meedchen huet mech iwwerzeegt, datt ech virum Eescht vum Liewe stoung: schaffe goen! Eppes richteges, eppes manner Onsécheres ewéi Krich spillen! Ma als wat? Als Journalist? Wouhinne an deem klenge Lëtzebuerg?

De Choix war séier gemaach! D'*Lëtzeburger Wort* war riets, ze vill riets, deemools am Minnefeld vun enger CSV, déi eng éischte Kéier nom Krich an der Opposition war. Mat Amenter hu sech Leitartikelen a Reportagen ewéi Stalinuergel unhéieren op d'DP-LSAP-Regierung! Eng Liga, an där ech net wollt matspillen. D'*Tageblatt* war och alles aneschters wéi onofhängeg: d'Meenungen goufen dacks virdiktiert vum Nofolger vum LAV a vun der LSAP. Déi zwou Zeitunge koumen also net a Fro: ech wollt fräi bleiwen. De *Journal* war als verlängerten Aarm vun der demokratescher Partei och keng Alternativ, grad esou wéineg wéi d'*Land*, d'*Revue* an den *Télécran*, déi Wocheneditioune sinn. Et blouf also just RTL!

Just? *Radio Lëtzebuerg* hat deemools eng Monopolpositioun, *Télé Lëtzebuerg* gouf et nëmme an Sonndeg Mëtten – viru *Bonanza* – an esou huet ee séier zu de klenge Staren an der Öffentlechkeet gehéiert. D'Echoen op meng éischt Prestatioune op Antenne hate mech iwwerrascht: knapps war ee fäerdeg mat sproochen, huet den Telefon gerabbelt, an et gouf een entweder

◀ Redaktionskonferenz (v.l.n.r.):
Max Theis, Jean-Marc Sturm,
Pit Everling, Guy Kaiser a
Lynn Gaspar

Guy Kaiser,
genannt „D'Artagnan“,
am Studio an der
Villa Louvigny

© Privatarchiv

Live aus de Koalitiounsverhandlungen 1994 am
„Hotel Wellington“, also am Aarbechtsministär (v.l.n.r.):
De Premier Jacques Santer, de Guy Kaiser, den
LSAP-Verhandlungschef Jacques F. Poos an
de Josy Lorent, Redakter vum „Luxemburger Wort“

gelueft oder et krut een de Scharriwarri
geblosen, well ee vläicht de Message vun
enger Pressekonferenz net richtig verstan-
nen oder resuméiert hat. Mailen oder
SMSen goufen et net, de Lëtzebuurger huet
sech Zäit geholl, fir mat mir perséinlech ze
schwätzen, deen een, fir mech fir meng
däitlech Aussprooch ze felicitéieren, deen
aneren – e Resistenzler – fir mech ze ver-
nennen, well ech op Antenne vu Fernseh
geschwat hat an net vun Televisioun. Et war
fir mech eng weider Experiéenz mam Audio:
de Radio geet an d'Ouer a provoziert beim
Nolauschterer déi verschiddenst Iwwer-
leeungen. De Radio ass *instantané*: et
schwätzt ee mat dausende Leit – déi wéi-
negst kennt een –, ma bei jidderengem vun
hinne provoziert een eng Reaktioun.

D'Informatiounen op *Radio Lëtzebuerg*
mussen zënter jeehier (Konzessiounsvertrag
mam Staat) objektiv a politesch neutral
sinn. Dat ass d'Stäerkt vun der Statioun.
Ma trotz oder grad wéinst dëser Onofhän-
gkeet ass de Radio en extrem politesche
Medium: 200000 Leit lauschteren Dag fir
Dag an der Woch de Programm; kee Won-
ner, datt probéiert gëtt, politesch Messa-
gen op *Radio Lëtzebuerg* transportéieren
ze loossen, émsou méi, wou et vu moies
fënnef bis owes siwen Neiegkeeten zu all
hallwer Stonn ginn. Zanter 34 Joer sinn ech
am Beruff dran – ofgesi vun engem Ent-
leise vun zwee Joer bei der Bankenassocia-

tioun *ABBL* – an ech sinn et gewinnt, datt
mir de Reproche gemaach kréien, mol ze
no um lénken, mol ze no um rietse Bord ze
stoen; wéi d'*LSAP* virun dräi Joerzénge
an der Oppositioun war, huet si net gezéckt,
op engem Kongress ze behapten, d'*RTL*-
Journaliste kréichen um Enn vum Mount
eng Enveloppe vun der *DP* zougestach!
Vläicht ass dat grad dat beschten Zeeche
vun der Neutralitéit.

Meng éischt Joren waren déi wéllst!
Ech hat als Léiermeeschter aus der Chef-
redaktioun d'Hären Roby Rauchs a Pilo
Fonck, donieft esou bekannte Stëmmen
wéi Michel Raus, Jean Wampach a Pierre
Nilles. Wee Journalismus am Ausland geléiert
huet, kennt e bësselchen vum Hand-
wierk, weess awer guer näischt vun der
Lëtzebuurger Aktualitéit. Dat huet seng
puer Joer gedauert! Ech wollt awer och mäi
Fräiheitsgedanken, vun deem ech zu Paräis
infizéiert gi war, op Lëtzebuerg iwwerdroen
an hat Emissiounen iwwer Droge gemaach
an iwwer den Islam – den Iran war grad zu
enger islamescher Republik ginn. A beson-
nescher Erënnerung hunn ech zwou Table-
ronden mat Homosexuellen: mat deenen
Emissiounen hat ech den Toleranzgrad vun
deene meeschte Lëtzebuurger deemools
staark strapazéiert! Deputéiert hate parla-
mentaresch Froe gestallt, de Staatsminister
Pierre Werner huet am Parlament doriw-
wer geschwat, an an de Stater Geschäfte

hunn d'Madämmercher sech d'Fro gestallt,
ob ech da vläicht och déi „Krankheet“ hätt.
Kee Verglach mat der Zäit vun haut, wou
d'Ländchen gläich e puer Homosexueller
an der Regierung huet. Eng Entwécklung,
déi der Gesellschaft gutt deet, a wou ech
houfereg sinn, datt *Radio Lëtzebuerg* konnt
mat derzou bäidroen.

Eise Programm gëtt et ronderëm
d'Auer, siwen Deeg op siwen. Eng véierzeg
Männer a Fraen schaffe permanent un
deem Produit, fir den Nolauschterer ze
informéieren a grad esou ze ënnerhalen.
Ech war duerch Zoufall an dës „Radioakti-
vitéit“ eragequëtscht ginn, et sollt d'Leift
vu mengem Liewe ginn: wann ech
d'Noriichte geschwat hunn, hunn ech mir
den Nolauschterer als klenge Männchen
an d'Ouer gesat, fir esou mat der Audience
a Kontakt ze stoen; meng gréisste Suerg
war ëmmer, d'Neiegkeeten – dramate-
scher, banaler, witzeger – esou eriwwer ze
bréngen, datt den Normalstierflechen de
Message kéint verstoen. Mam aarmséilege
Vocabulaire vun eiser Sprooch bal ëmmer
eng enorm Erausforderung! Beim
Schreiwe vun dësen Zeilen gëtt mir nach
méi bewosst, wéivill Chance ech beim Aus-
wiele vu mengem Beruff hat: „Radio, ech
hunn dech gär!“

Guy Kaiser